

Aarhus byråds journalsager (J. Nr. 509-1913)

Originalt emne

Lønninger

Lønninger i Almindelighed

Uddrag fra byrådsmødet den 8. januar 1914 - side 3

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 509-1913)

Indstilling fra Lønudvalget om at der ikke foretages nogen Ændring i Lønregulativet, men at dette optages til almindelig Revision i det kommende Regnskabsaar.

Møller oplyste, at der var indkommet 24 Andragender fra kommunale Funktionærer om Lønforbedring. Dette var der i og for sig intet underligt i, idet der altid vilde være nogle Brøst at rette i et Lønregulativ, som var 5 Aar gammelt. Udvalget kunde da ogsaa godt have haft Lyst til at forhøje nogle af Lønningerne, men havde dog afholdt sig fra at foreslaa noget saadant, dels fordi Kommunens økonomiske Tilstand var saaledes, at der maatte spares, hvor der kunde, og dels fordi der ikke kunde siges at være nogen egentlig Nødstilstand til Stede, fordi de fleste af Andragerne endnu ikke var naaet højeste Lønsats i deres Klasse. Desuden kunde det ogsaa siges, at de kommunale Funktionærer var jævnt godt stillede i Sammenligning med Funktionærer hos private Folk, blandt andet med Hensyn til Pension, og ligeledes maatte det indrømmes, at Lønningerne her var fuldt paa Højde med Lønningerne i andre Provinsbyer. Udvalget havde derfor vedtaget at anbefale Byraadet ikke i Aar at foretage nogen Ændring i Lønregulativet. men at optage dette til Revision næste Aar. Samtidig maatte Taleren dog advare imod at tro, at den kommende Revision vilde betyde en Lønforhøjelse over det hele, idet det vistnok kun vilde blive enkelte, der vilde komme med.

Simonsen skulde ikke indlade sig paa at stille noget andet Forslag; det førende Flertal havde nu talt, saa der var intet at gøre ved den Ting. Dog vilde Indstillingen sikkert vække Skuffelse i adskillige Kredse, som havde ventet, at det ny Flertal snarest muligt var gaaet i Gang med at udarbejde et nyt Lønregulativ. Der havde da ogsaa tidligere i Byraadssalen fra konservativ Side lydt Røster, der kunde fortolkes derhen. Naar Taleren i Fjor havde været med til at udsætte en Revision af Lønregulativet, var det, fordi man den Gang stod foran et Valg, og det saa vilde være naturligt at udsætte Revisionen, til Valget var forbi. Nu var Valget imidlertid ovre, og Taleren tog næppe fejl, naar han gik ud fra, at adskillige havde ventet, at nu skulde der tages fat. Det var meget rigtigt, at Lønningerne her var paa Højde med Lønningerne i andre Byer, men naar Hr. Møller vilde slaa fast, at en Lønrevision ikke var nødvendig, og at der ingen Nødstilstand var, maatte Taleren dog minde om, at Tiderne var dyre for dem, der ikke havde meget at leve af. Naar Hr. Møller videre havde anført, at de kommunale Funktionærer var meget godt stillede i Forhold til Funktionærer hos private Folk, kunde Taleren ikke anerkende, at denne Betragtning skulde lægges til Grund, fordi Kommunen skulde være en Mønsterarbejdsgiver. I det private Liv rettede Lønnen sig mange Gange efter, om vedkommende Mand ikke havde andet end Fattiggaarden tilbage og derfor tog mod en Sulteløn, men det var ganske meningsløst, at en Kommune skulde paaberaabe sig disse Forhold, naar der var Tale om dens Funktionærers Løn.

Møller troede ikke, at Hr. Simonsen havde Ret i, at adskillige vilde blive skuffet ved Indstillingen, og saa et Bevis herpaa deri, at der kun var indkommet 24 Andragender, hvoraf en Del endda var indgivet af Folk, som slet intet havde ventet at faa, men som kun havde indgivet Andragende for at komme med, hvis der skulde blive foretaget en almindelig Revision af Lønregulativet. Naar Hr. Simonsen videre havde ment, at det nuværende Byraadsflertal snarest burde gaa i Gang med at foretage Lønforhøjelser, maatte Taleren erindre om, at dette Flertal netop var valgt paa at indføre Sparsommelighed. Efter forrige Valg var noget af det første, Socialdemokraterne foretog sig, at forhøje Arbejdsmændenes Løn med 25 %. Hvis det nuværende Flertal vilde bære sig ligedan ad, vilde Befolkningen næppe synes derom. Taleren havde ikke sagt, at ingen trængte, men kun at, der ikke var absolut Nødstilstand, naar de søgende ikke var oppe paa højeste Trin i deres Lønklasse. Kommunen burde staa fuldt ved Siden af private Arbejdsgivere, men heller ikke mere, fordi det var de private, der betalte Skatten, og man derfor ikke maatte stille nogen Konkurrence op mod dem.

Mikael Johansen vilde gøre Hr. Simonsen opmærksom paa, at Borgerlistens Folk ikke var

det førende Flertal. Taleren forstod meget godt Hensigten med Hr. Simonsens Udtalelse, men Forholdet var jo dog, at kun 9 Medlemmer tilhørte den borgerlige Gruppe, og at Socialdemokraterne som oftest fik deres Vilje igennem ved Hjælp af Formanden og Hr. Marthin Hansen. Iøvrigt havde det glædet Taleren at høre, hvor smukt Hr. Simonsen havde omtalt Funktionærerne; antagelig kunde man deraf haabe, at Hr. Simonsen vilde støtte Funktionærernes Lønkrav, naar man til næste Aar naaede til Regulativets Revision.

Marthin Hansen var sig ikke bevidst, at nogen af de 2 førende Grupper altid kunde regne med ham, og det var vanskeligt for nogen at sige, hvilken Stilling han vilde have taget i denne Sag. I Lønudvalget var der iøvrigt ogsaa Socialdemokrater, og da Indstillingen var enstemmig, maatte de vel efter Hr. Simonsens Udtalelse regnes med til det førende Flertal. Taleren havde forstaaet Hr. Simonsens Udtalelser som Stof til en lille Artikel, hvori han kunde dokumentere sin Velvilje overfor Funktionærerne.

Samuelson troede sikkert, at Udsættelsen af Lønregulativets Revision vilde blive en Skuffelse for mange. Da Sagen sidst var fremme, gav Byraadet Løfte om at revidere Regulativet efter Valget, og en Revision var sikkert ogsaa nu nødvendig. Det gamle Regulativ havde nu virket en halv Snes Aar, og det var selvfølgelig ikke tilfredsstillende i alle Tilfælde, men kunde nok trænge til at faa de værste Skævheder rettet. Endelig var der ogsaa paa Regulativet Bestillinger, der lønnedes langt lavere her end i Odense, Aalborg og Frederiksberg. Det var Talerens Overbevisning, at Aarhus meget vel kunde være Overenskomsten med Kommunens Arbejdere bekendt; den havde da ogsaa været Rettesnor for flere andre Kommuner.

Simonsen havde ikke haft nødig at tale her for at hente Stof til en Artikel. Det syntes, som om de Herrer Mikael Johansen og Møller var noget i Modstrid med hinanden. Hr. Mikael Johansen havde udtalt Haabet om, at Taleren og hans Partifæller ville stille sig velvillige ved den kommunale Revision af Lønregulativet. Den Slags Udtalelser havde ofte lydt fra de Herrer Side, og det var dem, der havde givet Funktionærerne den Tro, at Højre ikke havde noget højere Ønske end at forbedre Funktionærernes Løn. Men Hr. Mikael Johansens Udtalelse stemte ikke overens med Hr. Møllers Udtalelse om, at en Revision ikke var nødvendig, og at Funktionærernes Forhold her var bedre end i andre Byer og langt bedre end hos private. Taleren vilde nu afvente, hvorledes det førende Flertal vilde stille sig overfor Funktionærerne, naar Regulativet til næste Aar skulde revideres, og han kunde forsikre, at de Herrer skulde tage meget store Skridt, hvis han ikke skulde kunne følge dem.

Christensen havde i Udvalget været med til at foreslå at udsætte Revisionen, skønt han var klar over, at mange af Andragerne nok kunde trænge til en Lønforbedring. Dette gjorde dog ogsaa mange andre, som ikke havde søgt, og naar man udsatte Revisionen et Aar, kunde disse faa Lejlighed til ogsaa at andrage om Lønforbedring.

Møller kunde ikke frigøre sig for den Tanke, at Hr. Simonsen havde rejst Debatten med en lille Bagtanke om at lave Agitation. At der skulde være saa overordentlig mange, der vilde blive skuffede, troede Taleren ikke, for saa vilde sikkert mange flere end 24 have søgt. Der var aldeles ingen Uoverensstemmelse mellem Hr. Mikael Johansen og Taleren. Denne havde ikke sagt, at der ingen Grund var til at forhøje nogle Lønninger, men kun, at Kommunens finansielle Stilling var saaledes, at man ikke havde Raad til Lønforhøjelser nu.

Jakob Jensen fandt det morsomt at høre Højremænd kalde Hr. Simonsens Tale for Agitation, naar deres egen Tale ikke var andet. Og det var ejendommeligt at høre, at den Smule Lønforhøjelse, som Kommunens Arbejdere fik sidst, stadig sad de Herrer paa tværs i Halsen. Socialdemokraterne havde jo kun hævet de lavestlønnede noget op, og det havde de gjort lige siden 1900, men de Herrer fra den anden Side havde stadig søgt at hæve de højesdønnede. De Herrer talte ikke om Sparsommelighed, da der for nylig var Tale om at hæve nogle af de højeste Lønninger, kun Hr. Møller havde taget lidt Forbehold, men var dog snart bøjet af igen, og for ikke længe siden var en Indstilling blevet taget tilbage, for at vedkommende Embedes Løn kunde blive forhøjet. Der kunde ogsaa nævnes andre Ting, der illustrerede Højres Sparsommelighed, men det skulde Taleren vente med til en anden Gang.

Samuelson troede ikke, man skulde bygge for meget paa, at kun 24 Funktionærer havde andraget om Lønforhøjelse.

Møller syntes, at naar en Lønforhøjelse kostede 83000 Kr., kunde man ikke kalde den "en Smule", men snarere en gennemgribende Reform. Netop det, at man foreslog at udsætte Revisionen et Aar, var Sparsommelighed. Taleren troede ikke, at de, der havde naaet øverste Trin i deres Lønklasse, kunde haabe paa at faa Forhøjelse ved den kommende Revision.

Mikael Johansen fandt Hr. Jakob Jensens Udtalelse om "den Smule Forhøjelse" i Modstrid med en tidligere Udtalelse af Hr. Jakob Jensen om, at Aarhus' Arbejdere var de bedst lønnede i hele Danmark, ja i hele Europa.

Samuelsen fandt, at Hr. Møller nu havde nævnt de 83000 Kr. saa tit, at han selv troede paa dem. Forholdet var imidlertid, at de 83000 Kr. kun fremkom derved, at man regnede med, at flere skulde ansættes, fordi Arbejdstiden blev sat ned. Dette var imidlertid ikke sket.

Møller hævdede, at Hr. Samuelsen nu havde konstateret, at Arbejderne tidligere ikke havde benyttet Tiden til at bestille, hvad de kunde.

Simonsen bemærkede, at det af enhver Statistik over disse Forhold kunde ses, at en Forkortelse af Arbejdstiden medførte betydelig forøget Arbejdsevne.

Indstillingen vedtoges.

